

32002F0475

2002 6 22

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

L 164/3

TARYBOS PAMATINIS SPRENDIMAS

2002 m. birželio 13 d.

dėl kovos su terorizmu

(2002/475/TVR)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos Sąjungos steigimo sutartį, ypač į jos 29 straipsnį, 31 straipsnio e punktą ir 34 straipsnio 2 dalies b punktą,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,

kadangi:

- (1) Europos Sąjunga yra grindžiama visuotinėmis žmogaus orumo, laisvės, lygybės ir solidarumo, pagarbos žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms vertybėmis. Ji vadovaujasi valstybėms narėms bendrais demokratijos ir teisės viršenybės principais.
- (2) Terorizmas yra vienas pavojingiausių šių principų pažeidimų. 1995 m. spalio 14 d. neoficialiame Tarybos posėdyje priimta La Gomeros deklaracija patvirtino, kad terorizmas kelia grėsmę demokratijai, ekonominei bei socialinei plėtrai ir kliudo laisvai naudotis žmogaus teisėmis.
- (3) Visos arba kai kurios valstybės narės yra daugelio konvencijų dėl terorizmo šalys. 1977 m. sausio 27 d. Europos Tarybos konvencija dėl kovos su terorizmu nelaiko teroristinių nusikaltimų nei politiniais nusikaltimais, nei nusikaltimais, susijusiais su politiniais nusikaltimais, nei politinių motyvų sukeltais nusikaltimais. Jungtinės Tautos 1997 m. gruodžio 15 d. patvirtino Konvenciją dėl kovos su teroristinėmis sprogdinėmis ir 1999 m. gruodžio 9 d. Konvenciją dėl kovos su terorizmo finansavimu. Šiuo metu Jungtinėse Tautose yra svarstomas visuotinės Konvencijos dėl kovos su terorizmu projektas.
- (4) Europos Sąjungos lygiu 1998 m. gruodžio 3 d. Taryba patvirtino Tarybos ir Komisijos veiksmų planą, kaip geriausiai įgyvendinti Amsterdamo sutarties nuostatas dėl laisvės, saugumo ir teisingumo erdvės ⁽³⁾. Taip pat reikėtų paminėti

2001 m. rugsėjo 20 d. Tarybos išvadas ir 2001 m. rugsėjo 21 d. Europos Vadovų Tarybos priimtą Nepaprastąjį kovos su terorizmu veiksmų planą. Apie terorizmą kalbama 1999 m. spalio 15–16 d. Tamperėje ir 2000 m. birželio 19–20 d. Maríja da Feiroje posėdžiavusios Europos Vadovų Tarybos išvadose. Jis taip pat minimas Komisijos komunikate Tarybai ir Europos Parlamentui dėl pusmetinės atnaujintos peržiūros siekiant apžvelgti pažangą kuriant laisvės, saugumo ir teisingumo erdvę Europos Sąjungoje (2000 metų antroji pusė). Be to, 2001 m. rugsėjo 5 d. Europos Parlamentas priėmė rekomendaciją dėl Europos Sąjungos vaidmens kovojant su terorizmu. Dar reikėtų prisiminti, kad 1996 m. liepos 30 d. didžiosios pramoninės šalys (G7) ir Rusija susitikime Paryžiuje pasiūlė dvidešimt penkias kovos su terorizmu priemones.

- (5) Europos Sąjunga yra priėmusi daug tam tikrų priemonių, turinčių poveikio terorizmui ir organizuotam nusikalstamumui, kaip antai: 1998 m. gruodžio 3 d. Tarybos sprendimas, duodantis nurodymus Europolui tirti teroristinės veiklos metu padarytus nusikaltimus žmogaus gyvybei, sveikatai, asmens laisvei ar turtui arba kėsiniams tokiais nusikaltimais padaryti ⁽⁴⁾; 1996 m. spalio 15 d. Tarybos bendrieji veiksmai 96/610/TVR dėl specializuotų kovos su terorizmu gebėjimų, kvalifikacijų ir žinių katalogo sukūrimo ir naudojimo siekiant palengvinti Europos Sąjungos valstybių bendradarbiavimą kovojant su terorizmu ⁽⁵⁾; 1998 m. birželio 29 d. Tarybos bendrieji veiksmai 98/428/TVR dėl Europos teisminio tinklo, tiriančio teroristinius nusikaltimus, sukūrimo ⁽⁶⁾, ypač 2 straipsnis; 1998 m. gruodžio 21 d. Tarybos bendrieji veiksmai 98/733/TVR dėl dalyvavimo nusikalstamoje organizacijoje laikymo kriminaliniu nusikaltimu Europos Sąjungos valstybėse narėse ⁽⁷⁾ ir 1999 m. gruodžio 9 d. Tarybos rekomendacija dėl bendradarbiavimo kovojant su teroristinių grupių finansavimu ⁽⁸⁾.

⁽¹⁾ OL C 332 E, 2001 11 27, p. 300.

⁽²⁾ Nuomonė pateikta 2002 m. vasario 6 d. (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

⁽³⁾ OL C 19, 1999 1 23, p. 1.

⁽⁴⁾ OL C 26, 1999 1 30, p. 22.

⁽⁵⁾ OL L 273, 1996 10 25, p. 1.

⁽⁶⁾ OL L 191, 1998 7 7, p. 4.

⁽⁷⁾ OL L 351, 1998 12 29, p. 1.

⁽⁸⁾ OL C 373, 1999 12 23, p. 1.

- (6) Teroristinių nusikaltimų, įskaitant tuos, kurie yra susiję su teroristinėmis grupėmis, apibrėžimas turėtų būti suderintas visose valstybėse narėse. Be to, tokius nusikaltimus padariusiems arba už juos atsakingiems fiziniams ir juridiniams asmenims turėtų būti numatytos baudmės ir sankcijos, atitinkančios tokių nusikaltimų sunkumą.
- (7) Turėtų būti nustatytos jurisdikcijos taisyklės, kad už teroristinių nusikaltimų būtų galima veiksmingai persekioti.
- (8) Nukentėjusieji nuo teroristinių nusikaltimų yra pažeidžiami, dėl to reikia ir jiems skirtų konkrečių priemonių.
- (9) Atsižvelgiant į tai, kad siūlomo veiksmo tikslų valstybės narės tinkamai pasiekti vienašališkai negali ir dėl abipusio poreikio gali būti geriau pasiekti Sąjungos lygmeniu, Sąjunga gali imtis priemonių pagal subsidarumo principą. Pagal proporcingumo principą šis pamatinis sprendimas nesiekia daugiau, negu reikia tiems tikslams pasiekti.
- (10) Šis pamatinis sprendimas gerbia pagrindines teises, kurias garantuoja Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija ir kurios iš valstybės narės bendrų konstitucinių tradicijų kyla kaip Bendrijos teisės principai. Sąjunga laikosi Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnio 2 dalimi pripažintų ir Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijoje, ypač jos VI skyriuje, atspindėtų principų. Jokia šio pamatinio sprendimo nuostata negali būti aiškinama, kad ja siekiama mažinti ar riboti pagrindines teises ar laisves, kaip antai: teisė streikuoti, susirinkimų, asociacijos arba saviraiškos laisvė, įskaitant kiekvieno teisę kartu su kitais kurti profesines sąjungas ir į jas stoti, kad būtų galima ginti savo interesus, bei su ja susijusią teisę demonstruoti.
- (11) Šis pamatinis sprendimas nereglamentuoja ginkluotų konfliktų metu atliekamų ginkluotųjų pajėgų veiksmų, kuriuos reglamentuoja tarptautinė humanitarinė teisė, kaip šie terminai apibrėžiami pagal tą teisę, ir valstybės ginkluotųjų pajėgų veiksmų joms atliekant savo oficialias pareigas tiek, kiek tuos veiksmus reglamentuoja kitos tarptautinės teisės normos,
- atsižvelgiant į jų pobūdį ar aplinkybes gali padaryti didelės žalos šaliai ar tarptautinei organizacijai tais atvejais, kai jomis siekiama:
- rimtai įbauginti gyventojus arba
 - neleistinai priversti vyriausybę ar tarptautinę organizaciją atlikti kokį veiksmą arba susilaikyti nuo veiksmo, arba
 - rimtai destabilizuoti ar sunaikinti pagrindinius politinius, konstitucinius, ekonominius ar socialinius šalies darinius ar tarptautinę organizaciją,
- būtų laikomos teroristiniais nusikaltimais:
- a) pasikėsinimai į asmens gyvybę, galintys sukelti mirtį;
 - b) pasikėsinimai į asmens fizinę neliečiamybę;
 - c) žmogaus pagrobimas arba laikymas įkaitu;
 - d) didelis vyriausybinių ar visuomeninio pastato, transporto sistemos, infrastruktūros įrenginio, įskaitant informacinę sistemą, nuolatinės platformos kontinentiniame šelfe, viešosios vietos arba privačios nuosavybės naikinimas, keliantis pavojų žmonių gyvybei arba galintis padaryti didelių ekonominių nuostolių;
 - e) orlaivių, laivų ar kitų viešojo ar krovinio transporto priemonių užgrobimas;
 - f) ginklų, sprogmenų arba branduolinio, biologinio ar cheminio ginklo gaminimas, laikymas, igijimas, gabenimas, tiekimas ar naudojimas, taip pat biologinio ar cheminio ginklo moksliniai tyrimai ir kūrimas;
 - g) pavojingų medžiagų paleidimas arba gaisrų, potvynių ar sprogimų sukėlimas, keliantis pavojų žmonių gyvybei;
 - h) vandens, energijos ar kurių nors kitų pagrindinių gamtos išteklių tiekimo trukdymas ar trikdydas, keliantis pavojų žmonių gyvybei;
 - i) grasinimas padaryti a–h punktuose išvardytas tyčines veikas.
2. Šiuo pamatiniu sprendimu nesiekama pakeisti pareigos gerbti Europos Sąjungos sutarties 6 straipsnyje įrašytas pagrindines teises ir pagrindinius teisės principus.

2 straipsnis

PRIĖMĖ ŠĮ PAMATINĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Teroristiniai nusikaltimai ir pagrindinės teisės bei principai

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių siekdama užtikrinti, kad toliau pateiktuose a–i punktuose nurodytos tyčinės veikos, kaip jos apibrėžiamos nacionalinėje teisėje, kurios

Su teroristine grupe susiję nusikaltimai

1. Šiame pamatiniame sprendime „teroristinė grupė“ reiškia organizuotą grupę iš daugiau kaip dviejų asmenų, sukurtą per tam tikrą laikotarpį ir suderintai veikiančią turint tikslą daryti teroristinius nusikaltimus. „Organizuota grupė“ yra grupė, kuri nėra atsitiktinai sudaryta tiesiogiai kokiam nors nusikaltimui padaryti ir kurioje nebūtinai turi būti formaliai jos nariams padalyti vaidmenys, narystės tęstinumas ar išplėtotą struktūrą.

2. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių, kad būtų baudžiama už šias tyčines veikas:

- a) vadovavimą teroristinei grupei;
- b) dalyvavimą teroristinės grupės veikloje, įskaitant informacijos ar materialinių išteklių tiekimą jai arba jos veiklos finansavimą koku nors būdu, žinant, kad toks dalyvavimas padės teroristinės grupės nusikalstamai veiklai.

3 straipsnis

Su teroristine veikla susiję nusikaltimai

Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių, kad su teroristine veikla susijusiais nusikaltimais būtų laikomos šios veikos:

- a) plėšimas turint tikslą padaryti vieną iš 1 straipsnio 1 dalyje išvardytų veikų;
- b) turto prievartavimas turint tikslą padaryti vieną iš 1 straipsnio 1 dalyje išvardytų veikų;
- c) suklustotų administracinių dokumentų rengimas turint tikslą padaryti vieną iš 1 straipsnio 1 dalies punktuose nuo a iki h ir 2 straipsnio 2 dalies b punkte išvardytų veikų.

4 straipsnis

Kurstymas, bendrininkavimas ir kėsinimasis

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių, kad už kurstymą padaryti 1 straipsnio 1 dalyje, 2 arba 3 straipsnyje nurodytą nusikalstamą veiką arba bendrininkavimą joje būtų baudžiama.

2. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių, kad už kėsinimąsi padaryti 1 straipsnio 1 dalyje ir 3 straipsnyje, išskyrus 1 straipsnio 1 dalies f punkte numatytą laikymą ir 1 straipsnio 1 dalies i punkte nurodytą veiką, būtų baudžiama.

5 straipsnis

Bausmės

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių, kad už 1–4 straipsniuose nurodytus nusikaltimus būtų baudžiama veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasančiomis kriminalinėmis bausmėmis, kurios gali būti siejamos su ekstradicija.

2. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių, kad už 1 straipsnio 1 dalyje nurodytus teroristinius nusikaltimus ir 4 straipsnyje nurodytus nusikaltimus būtų baudžiama sunkesnėmis laisvės atėmimo bausmėmis negu tomis, kurios pagal nacionalinius įstatymus yra taikomos už tokius nusikaltimus nesant specialaus tikslo, kuris būtinas pagal 1 straipsnio 1 dalį, išskyrus atvejus, kai taikomos bausmės jau yra maksimalios pagal nacionalinius įstatymus.

3. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių, kad už 2 straipsnyje nurodytus nusikaltimus būtų baudžiama laisvės atėmimo bausmėmis, maksimalia bausme ne mažesne kaip penkiolika metų už 2 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytą nusikaltimą, o už 2 straipsnio 2 dalies b punkte išvardytus nusikaltimus maksimalia bausme ne mažesne kaip aštuoneri metai. Jeigu 2 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytas nusikaltimas susijęs tik su 1 straipsnio 1 dalies i punkte nurodyta veika, maksimali bausmė turi būti ne mažesnė kaip aštuoneri metai.

6 straipsnis

Ypatingos aplinkybės

Kiekviena valstybė narė gali imtis reikiamų priemonių, kad 5 straipsnyje nurodytos bausmės būtų sumažintos, jeigu nusikaltėlis:

- a) atsisako teroristinės veiklos ir
- b) administracinėms arba teisminėms institucijoms suteikia informaciją, kurios jos kitaip nebūtų galėję gauti, padėdamas joms:
 - i) užkirsti kelią nusikaltimui arba sušvelninti jo padarinius;
 - ii) nustatyti ar teisti kitus nusikaltėlius;
 - iii) surasti įrodymų arba
 - iv) užkirsti kelią naujiems 1–4 straipsniuose nurodytiems nusikaltimams.

7 straipsnis

Juridinių asmenų atsakomybė

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn, jeigu kurią nors 1–4 straipsniuose nurodytą nusikalstamą veiką jų naudai padarė fizinis asmuo, veikęs individualiai arba kaip juridinio asmens organo dalis, jeigu jis, eidamas vadovaujančias pareigas juridiniame asmenyje, turėjo teisę:

- a) atstovauti juridiniam asmeniui;
- b) priimti sprendimus juridinio asmens vardu;
- c) kontroliuoti juridinio asmens veiklą.

2. Be šio straipsnio 1 dalyje nustatytų atvejų, kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių, kad juridiniai asmenys galėtų būti traukiami atsakomybėn tuo atveju, kai kurią nors 1–4 straipsniuose nurodytą nusikalstamą veiką šio juridinio asmens naudai padarė juridinio asmens darbuotojas ar įgaliotas asmuo dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodyto asmens nepakankamos priežiūros arba kontrolės.

3. Juridinių asmenų atsakomybė pagal šio straipsnio 1 ir 2 dalis nepanaikina fizinių asmenų, kurie buvo kurios nors iš 1–4 straipsniuose nurodytų nusikalstamų veikų kaltininkai, kurstytojai ar bendrininkai, baudžiamosios atsakomybės.

8 straipsnis

Bausmės juridiniams asmenims

Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių, kad juridinis asmuo, patrauktas atsakomybėn pagal 7 straipsnį, būtų baudžiamas veiksmingomis, proporcingomis ir atgrasančiomis bausmėmis, kurios apimtų baudžiamąsias arba ne baudžiamojo pobūdžio baudas ir kitas bausmes, kaip antai:

- a) teisės gauti valstybės pagalbą atėmimas;
- b) laikinas ar nuolatinis teisės verstis komercine veikla atėmimas;
- c) teisminės priežiūros skyrimas;
- d) teismo nutartis dėl jo likvidavimo;
- e) laikinas ar nuolatinis įmonės, kuri buvo naudojama nusikaltimui padaryti, uždarymas.

9 straipsnis

Jurisdikcija ir persekiojimas

1. Kiekviena valstybė narė imasi reikiamų priemonių, kad nustatytų savo jurisdikciją 1–4 straipsniuose nurodytoms nusikaltimams veikoms tais atvejais, kai:

- a) visa nusikalstama veika ar jos dalis yra padaryta jos teritorijoje. Kiekviena valstybė narė gali išplėsti savo jurisdikciją, jeigu nusikalstama veika yra padaryta kurios nors valstybės narės teritorijoje;
- b) nusikalstama veika yra padaryta su jos vėliava plaukiojančiame laive arba joje registruotame orlaivyje;
- c) nusikaltėlis yra vienas iš jos piliečių ar gyventojų;
- d) nusikalstama veika yra padaryta jos teritorijoje įsisteigusio juridinio asmens naudai;
- e) nusikalstama veika yra padaryta atitinkamos valstybės narės institucijoms ar žmonėms arba Europos Sąjungos institucijai ar dariniui, įsteigtam pagal Europos bendrijos steigimo sutartį ar Europos Sąjungos sutartį ir įsikūrusiam toje valstybėje narėje.

2. Kai nusikalstama veika patenka į daugiau kaip vienos valstybės narės jurisdikciją ir kai bet kuri atitinkamų valstybių gali pagrįstai persekioti remdamasi tomis pačiomis aplinkybėmis, atitinkamos valstybės bendradarbiauja, kad nuspręstų, kuri iš jų persekios nusikaltėlius, siekdamos, jeigu įmanoma, centralizuoti procesinius veiksmus vienoje valstybėje narėje. Šiuo tikslu valstybės narės gali kreiptis į bet kurią Europos Sąjungoje sukurtą darinį arba naudotis bet kuriuo joje sukurtu mechanizmu, kad būtų galima palengvinti jų teisminių institucijų bendradarbiavimą ir koordinuoti veiksmus. Eilės tvarka atsižvelgiama į šiuos veiksmus:

- ta valstybė narė yra ta, kurios teritorijoje tos veikos buvo padarytos,
- ta valstybė narė yra ta, kurios pilietis arba gyventojas yra nusikaltėlis,

- ta valstybė narė yra nukentėjusių asmenų kilmės valstybės narė,
- ta valstybė narė yra ta, kurios teritorijoje nusikaltėlis buvo surastas.

3. Kiekviena valstybė narė taip pat imasi reikiamų priemonių nustatyti savo jurisdikciją 1–4 straipsniuose nurodytoms nusikaltimams veikoms tais atvejais, kai ji atsisako kitai valstybei narei ar trečiajai valstybei perduoti ar išduoti asmenį, įtariamą padarius tokias nusikalstamas veikas arba už jas nuteistą.

4. Kiekviena valstybė narė užtikrina, kad jos jurisdikcija apimtų atvejus, kuriais bet kuri iš 2 ir 4 straipsniuose nurodytų nusikaltimų veikų visa ar iš dalies buvo padaryta jos teritorijoje, nepaisant to, kur ta teroristinė grupė būtų įsikūrusi ar vykdytų savo nusikalstamą veiklą.

5. Šis straipsnis nedraudžia naudotis jurisdikcija baudžiamosiose bylose taip, kaip nustatyta valstybės narės nacionaliniuose įstatymuose.

10 straipsnis

Nukentėjusių asmenų apsauga ir pagalba jiems

1. Valstybės narės užtikrina, kad nusikalstamų veikų, kurioms taikomas šis pamatinis sprendimas, tyrimas ar baudžiamasis persekiojimas nepriklausytų nuo asmens, kuriam padaryta veika, pateikto skundo ar kaltinimo bent tais atvejais, jeigu tos veikos buvo padarytos tos valstybės narės teritorijoje.

2. Be tų priemonių, kurios nustatytos 2001 m. kovo 15 d. Tarybos pamatiniame sprendime 2001/220/TVR dėl nukentėjusiųjų padėties baudžiamosiose bylose (¹), kiekviena valstybė narė imasi visų galimų priemonių, kad užtikrintų deramą pagalbą nukentėjusių asmenų šeimoms.

11 straipsnis

Igyvendinimas ir pranešimai

1. Valstybės narės imasi priemonių, kuriomis, įsigaliojusiomis iki 2002 m. gruodžio 31 d., įgyvendina šį patatinį sprendimą.

2. Iki 2002 m. gruodžio 31 d. valstybės narės Tarybos Generaliam sekretariatui ir Komisijai nusiunčia nuostatų, į savo nacionalinius teisės aktus perkeliančių joms pagal šį patatinį sprendimą nustatytus įpareigojimus, tekstus. Remdamasi pagal tą informaciją parengtu pranešimu ir Komisijos pranešimu, Taryba iki 2003 m. gruodžio 31 d. įvertina, ar valstybės narės ėmėsi reikiamų priemonių, kad būtų įgyvendintas šis patatinis sprendimas.

3. Komisijos pranešime ypač aptariamas 5 straipsnio 2 dalyje nurodyto įpareigojimo perkėlimas į valstybių narių baudžiamąjį įstatymą.

(¹) OL L 82, 2001 3 22, p. 1.

*12 straipsnis***Teritorinis taikymas**

Šis pamatinis sprendimas taikomas Gibraltarui.

*13 straipsnis***Įsigaliojimas**

Šis pamatinis sprendimas įsigalioja jo paskelbimo Oficialiajame leidinyje dieną.

Priimta Liuksemburge, 2002 m. birželio 13 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

M. RAJOY BREY
